

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 7 maart 2014 inzake de wijziging van diverse besluiten in verband met passend onderwijs (Kamerstuk 33 890, nr. 1).

De voorzitter van de commissie
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie
Verstraten

I.	Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
	Algemeen	2
	Nota van Toelichting	2
	Hoofdstuk 1. Nadere voorschriften per onderdeel	2
	§1.1 Ontwikkelingsperspectief	2
	§1.2 Deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband	2
	§1.3 Landelijke geschillencommissie passend onderwijs	3
	§1.4 Het orthopedagogisch-didactisch centrum	4
	§1.5 Op overeenstemming gericht overleg over personele gevolgen	4
	§1.7 Bekostiging	4
	Hoofdstuk 3. Uitvoering, handhaving en administratieve lasten	5
	§3.1 Uitvoering en handhaving	5
	§3.2 Administratieve lasten	5
II.	Reactie van de staatssecretaris	5

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorgenomen besluit. Zij stellen daarbij voorop dat de uitwerking van het nieuwe stelsel van passend onderwijs de leerling en waartoe deze in staat is, centraal stelt. Met dat uitgangspunt in het achterhoofd stellen de voornoemde leden de volgende vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het besluit tot wijziging van diverse besluiten in het kader van passend onderwijs. De leden zijn voorstanders van op maat gesneden onderwijs voor alle – van kwetsbare tot hoogbegaafde – leerlingen.

De leden van de SP-fractie zijn bezorgd over de invoering van de wet passend onderwijs. Niet alleen is invoering onder de huidige omstandigheden onverstandig vanwege de grote onduidelijkheid onder leraren, ook veel schoolleiders geven aan nog niet klaar te zijn voor de invoering. De leden vragen waarom de staatssecretaris geen onderzoek heeft gedaan naar het draagvlak onder leraren en ouders voor passend onderwijs. Dat was immers een belangrijke aanbeveling van de Commissie Dijsselbloem: zorg voor draagvlak. De leden zijn voorts van mening dat het passend onderwijs op dit moment niet op een zorgvuldige wijze kan worden ingevoerd. Zij vragen op zijn minst of uitstel tot de mogelijkheden behoort en in hoeverre scholen de mogelijkheid behouden om hun eigen beleid te voeren. Daarnaast stellen zij nog enkele vragen.

Nota van Toelichting

Hoofdstuk 1. Nadere voorschriften per onderdeel

§1.1 Ontwikkelperspectief

De leden van de VVD-fractie vragen of zij het goed lezen dat in het ontwikkelingsperspectief ook niet-kindgebonden factoren worden meegenomen. Betekent dit dat een leerling die zich thuis niet in een stimulerende omgeving bevindt een lager ontwikkelingsperspectief kan worden aangemeten door het bevoegd gezag? Wie biedt hier tegenwicht aan een te eenzijdige blik van de docent, zo vragen de voornoemde leden.

Daarnaast vragen de leden of het klopt dat het ontwikkelingsperspectief gebaseerd kan zijn op louter eerder meegegeven gegevens, zoals een onderwijskundig-rapport. Is het niet noodzakelijk dat het bevoegd gezag zelf een eigen onderzoek verricht? Hoe verhoudt het volgen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief zich tot het invoeren en gebruiken van een leerlingvolgsysteem? Kunnen deze twee opdrachten aan het onderwijs ook door docenten gecombineerd worden binnen één systeem? En zorgt de overheid hiermee voor extra administratieve lasten, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de motie van het lid Ypma¹ over instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief in dit besluit is geregeld. In het besluit wordt het instemmingsrecht van ouders niet genoemd. Hoe heeft de staatssecretaris het instemmingsrecht vormgegeven en vastgelegd? Waarom is het instemmingsrecht niet geregeld in dit besluit, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen wat het verfijnen van het ontwikkelingsperspectief kan betekenen. Welke brandbreedte wordt bedoeld met verfijnen? Kan het daarbij bijvoorbeeld gaan om een compleet ander schooltype? Zo ja, op welke wijze moet daarover verantwoording worden afgelegd door de school, zo vragen deze leden.

§1.2 Deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband

De leden van de VVD-fractie constateren dat mbo's² niet verplicht deel uit maken van de samenwerkingsverbanden. Hoe wordt bij hen de samenstelling van de deskundigencommissie vorm gegeven? Kunnen zij van dezelfde deskundigen gebruik maken als de samenwerkingsverbanden? Zo niet, hoe doen zij dat dan? Is het juist dat in het mbo expertise in het kader van passend onderwijs in sommige gevallen moet worden aanbesteed? Zo ja in hoeverre is dat gewenst?

Het besluit stelt vast welke deskundigen mogelijk in de commissie kunnen worden opgenomen. Het tweede lid kan een maatschappelijk werker zijn. De leden vragen waarom daarvoor is gekozen, terwijl op het gebied van onderwijsondersteuning deze beroepsgroep niets aan te vullen heeft. Wanneer het gaat over gedragsproblemen is de psycholoog al onderdeel van de deskundigencommissie. De keuze voor de orthopedagoog wordt uitgebreid toegelicht, maar dat geldt niet voor de maatschappelijk werker. Wat deze leden betreft wordt de maatschappelijk werker dan ook niet op deze wijze betrokken binnen het stelsel passend onderwijs.

Ten aanzien van de orthopedagoog vragen de voornoemde leden of deze voldoende kennis van hoogbegaafdheid heeft, nu de wet naar aanleiding van de motie van het lid Straus³ wordt aangepast. De leden van de geschillencommissie mogen voorts niet gelieerd zijn aan school of instelling. Mogen zij wel verbonden zijn aan het gezin waaruit het kind afkomstig is?

Mocht het bevoegd gezag afwijken van het oordeel van de commissie en wanneer dat volgens ouders op onvolledige of onjuiste manier beargumenteerd is, welke rechtsgang staat dan open voor ouders, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de precieze taken van de deskundigen worden vastgelegd.

¹ Kamerstuk 31 497, nr. 95.

² mbo: Middelbaar Beroeps Onderwijs

³ Kamerstuk 31 497, nr. 97.

§1.3 Landelijke geschillencommissie passend onderwijs

De leden van de PvdA-fractie vinden het belangrijk dat een onafhankelijke commissie zich buigt over geschillen tussen ouders en samenwerkingsverbanden. Volgens de motie van het lid Ypma krijgen ouders instemmingsrecht op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Wat is de rol van de geschillencommissie bij dit instemmingsrecht, zo vragen de voornoemde leden.

De leden van de SP-fractie onderstrepen het belang van deskundigheid binnen de geschillencommissie. De leden vragen of de staatssecretaris nog eens kan specificeren welke organisaties nu precies leden voor de geschillencommissie kunnen voordragen en waarom voor deze organisaties wordt gekozen. Bovendien vragen de leden of hier ook gekozen is voor vertegenwoordigers van lerarenorganisaties en of de staatssecretaris die keuze kan toelichten.

De voornoemde leden vragen of er, wat de staatssecretaris betreft, grenzen zijn aan doeltreffendheid en redelijkheid van aanpassingen en waar die volgens hem dan precies liggen. De leden vragen ook of scholen zich op enige wijze op die grenzen kunnen beroepen.

§1.4 Het orthopedagogisch-didactisch centrum

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het besluit om de Inspectie van het Onderwijs toezicht te laten houden op de kwaliteit van het onderwijs in een opdc⁴. Juist in deze moeilijke omstandigheden en vaak korte termijn zijn de leerlingen gebaat bij een hoge mate van kwaliteit.

De leden van de SP-fractie vragen wat voor de staatssecretaris de reden is om de voorwaarde op te nemen dat leerlingen bij een school gedurende hoogstens twee jaar een onderwijsprogramma mogen volgen bij een opdc. De leden vragen ook waarom de staatssecretaris voor leerlingen die langer dan drie maanden een programma bij een opdc volgen specifiek bevoegdheids- en bekwaamheidseisen benoemt. De leden vragen wat precies het verschil is op het gebied van bevoegd- en bekwaamheid ten opzichte van leerlingen met een andere ondersteuning of basisondersteuning.

§1.5 Op overeenstemming gericht overleg over personele gevolgen

De leden van de SP-fractie hebben van meet af aan hun zorgen geuit over de personele gevolgen die invoering van passend onderwijs in het speciaal onderwijs kan hebben. Kan de staatssecretaris zeggen in hoeverre personeel in het speciaal onderwijs zijn/haar baan behoudt, zo vragen de leden.

§1.7 Bekostiging

De leden van de VVD-fractie vragen waarom alleen het personele deel opgenomen is in dit besluit. Is het voor kleine zelfstandige scholen op deze wijze nog te overzien op welke middelen ze aanspraak kunnen maken, zo vragen zij.

Inzake cluster drie en vier verwijzen de voornoemde leden naar de motie van de leden Elias/Ferrier⁵ inzake overleg en bekostiging van tyltylscholen en vragen hoe het onderhavige besluit zich verhoudt tot bekostiging via het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Is er inmiddels al

⁴ opdc: Orthopedagogisch-didactisch centrum

⁵ Kamerstuk 33 106, nr. 73.

gesproken over ontschotting? Is inzichtelijk gemaakt op het ministerie dat nu binnen de Onderwijs, Cultuur en Wetenschap-lijnen alles goed geregeld is, maar dat er in de overlap tussen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nog veel onduidelijk is voor deze scholen? Kunnen de administratieve lasten voor specifiek deze scholen apart berekend worden en inzichtelijk gemaakt worden, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie ontvangen signalen dat de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum (1 oktober 2013) aan het toenemen is. In de toelichting lezen de leden dat er een budget beschikbaar komt voor samenwerkingsverbanden om de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum te bekostigen. Hoe groot is dit budget? Hoe groot is op dit moment de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum vragen de voornoemde leden. Wat is de verwachte groei tot 1 augustus 2014? Waar is het budget op gebaseerd (groeiend aantal leerlingen), zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen of de staatssecretaris voornemens is om de veranderende geldstromen (bijvoorbeeld van speciaal onderwijs naar de samenwerkingsverbanden) in kaart te brengen. De leden geloven dat op die manier beter inzichtelijk kan worden gemaakt hoe effectief de nieuwe opzet is.

Hoofdstuk 3. Uitvoering, handhaving en administratieve lasten

§3.1 Uitvoering en handhaving

De leden van de VVD-fractie zijn tevreden met het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op het ontwikkelingsperspectief. Daar wordt niet alleen gekeken naar de aanwezigheid ervan, maar ook naar randvoorwaarden zoals opgenomen in dit besluit. Wordt het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs hierop nog aangepast en vanaf wanneer is dit besluit de grondslag voor toezicht? Voorts vragen de leden of de inspectie in het toezicht steekproefsgewijs wel kan aantonen of de begeleiding van het perspectief naar tevredenheid geschiedt. Is dat ook een onderdeel van het toezicht? Kijkt de inspectie bijvoorbeeld ook naar de hoeveelheid klachten per samenwerkingsverband, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de rol van de Inspectie van het Onderwijs ten aanzien van het instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Hoe wordt hier straks op gehandhaafd, zo vragen deze leden.

§3.2 Administratieve lasten

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de administratieve lasten zullen toenemen doordat een deel hiervan reeds onderdeel is van het opzetten van de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden. De leden vragen of hierover overlegd is met de samenwerkingsverbanden en of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ramingen van deze kosten heeft opgesteld alvorens tot deze conclusie te komen. Ook vragen de leden in hoeverre de overgangsregeling precies voorziet in financiële compensatie voor kosten die in de eerste jaren na invoering worden gemaakt in de zin van (extra) administratieve lasten.

II. Reactie van de staatssecretaris